

De waarde van groen

Gebieden moeten duurzamer, vinden DGBC en NL Greenlabel. Vandaar dat ze zo'n negen maanden geleden een samenwerkingsverband hebben gesloten. Beide organisaties sluiten op elkaar aan, waarbij NL Greenlabel in korte tijd veel bekendheid heeft gekregen. "Inmiddels hebben we twee Green Deals gesloten en de derde volgt dit voorjaar: voor Nieuwe Stedelijke Natuur."

Tekst: Tim van Dorsten

De oprichters van NL Greenlabel: Lodewijk Hoekstra (links) en Nico Wissing.

Hoe gepassioneerd Lodewijk Hoekstra over de natuur is, blijkt direct bij de kennismaking. Hij heeft de handen van een tuinman, de rol die hij invult voor het RTL4-programma 'Eigen Huis en Tuin' en 'Green Kids'. Samen met tuin- en landschapswerper Nico Wissing heeft hij NL Greenlabel opgericht. "NL heeft een dubbele betekenis", verklaart Hoekstra. "Het is een acroniem van onze voornamen en benadrukt het lokale aspect."

Beide heren gelden als uithangbord: Hoekstra vooral in Nederland, Wissing internationaal als visionair met dertig jaar ervaring. Het ingenieursbureau Royal HaskoningDHV verzorgt de inhoudelijke ondersteuning.

Wereld verbeteren

Ondanks de verschillende achtergronden kwamen Hoekstra en Wissing tijdens hun eerste ontmoeting erachter dezelfde ideeën te hebben. "Allebei willen we de wereld verbeteren." De heren stelden zich als doel om buitenruimten te creëren, waarin het leven goed is en waarin duurzaam geproduceerde materialen en producten vanzelfsprekend zijn. Wissing zorgde hierbij voor het contact met Royal HaskoningDHV. "Wij leven deze duurzaamheidsvisie na en kunnen deze visie een stap verder brengen", legt Jos Schild uit. Als expert duurzaam ontwikkelen bij Royal HaskoningDHV is hij nauw betrokken bij NL Greenlabel, waardoor hij inmiddels zowel BREEAM- als NL Greenlabel-expert is.

De officiële start vond plaats in 2012. Tijdens de Floriade in Venlo zorgden beiden voor een zogeheten Duurzame Tuin met producten en materialen die meetbaar duurzaam zijn. Hiervoor ontwikkelde NL Greenlabel in samenwerking met Royal HaskoningDHV het duurzaamheidspaspoort voor een materiaal of product. Voor dit 'Paspoort voor de Toekomst' ontvingen ze een Green Deal.

"Beschouw dit productpaspoort als een eenvoudige LCA", legt Schild uit. "Hierin nemen we ook het MVO-beleid van het bedrijf in kwestie mee." Op basis van zijn expertoordeel geeft

Royal HaskoningDHV een label af, van A+ tot en met F. "Het productlabel is sterk afgebakend door middel van thema's en een vastgesteld scoreverloop binnen het thema." Enkele indicatoren in dit paspoort zijn samenstelling, productiewijze, levensduur, onderhoud en herkomst. "Het is toch vreemd dat we hout uit Brazilië als even duurzaam beschouwen als hout uit Nederland", vindt Hoekstra.

Samenwerking voor duurzame buitenruimte

In 2013 sloot NL Greenlabel in samenwerking met branchevereniging VHG en de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu de tweede Green Deal, voor gebieden: Levende Duurzame Buitenruimtes. "Het viel ons op dat hierover nog weinig informatie aanwezig was. In dat gat zijn wij gesprongen."

In navolging hiervan tekende NL Greenlabel afgelopen jaar een samenwerkingsverband met DGBC. "We sluiten goed op elkaar aan", vindt Hoekstra. "BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling beoordeelt de duurzaamheidsprestatie van een volledig gebied. Daarbij hoort een duurzame buitenruimte." (De nieuwe versie BREEAM-NL Gebied is nog niet klaar, red.) Schild benadrukt dat het Gebiedspaspoort van NL Greenlabel zelfstandig is ontwikkeld vanuit de kennis en ervaring van NL Greenlabel. In een later stadium heeft Royal HaskoningDHV ter vergelijking naast BREEAM-NL gelegd. "Het is min of meer parallel uitgewerkt en later vergeleken met BREEAM-NL. Bij die vergelijking hebben we wel gekeken hoe beide methode op elkaar kunnen aansluiten, zodat ze in dezelfde lijn liggen."

Naast het verschil in grootte – nationaal versus internationaal – onderscheiden NL Greenlabel en BREEAM zich door hun schaal. "Waar BREEAM-NL is gericht op de gebouwde omgeving, kijkt NL Greenlabel meer naar de groene buitenruimte", legt Schild uit. "Daarnaast vult het Gebiedspaspoort van NL Greenlabel de ruimte in, waar BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling niet wordt toegepast."

Hoekstra vult hem aan: "Denk hierbij aan (kleine) woonwijken, parken en speeltuinen." Royal HaskoningDHV geeft als expert een oordeel aan de hand van zijn technische kennis op het vlak van bijvoorbeeld de waterbalans, de herkomst van materialen of de samenwerking tussen *stakeholders*."

NL Greenlabel heeft het Arnhemse stadspark Coehoorn aangepast.

Projecten waarbij het gebiedspaspoort is toegepast, zijn onder meer het Waterschapsgebouw Rijn en IJssel en de ontwikkeling in Plantsoensingel Noord in 's-Heerenberg. Daarnaast heeft NL Greenlabel verregaande gesprekken over het inzetten van dit instrument voor de Keukenhof en Park21 in Haarlemmermeer.

Niet ingewikkelder dan nodig

Schild vertelt dat ook het Gebiedspaspoort een duidelijke afbakening in thema's heeft. "Alleen is de wijze van bewijzen niet exact voorgeschreven. Dit laten we aan de ontwikkelaar van de buitenruimte over. Wij voeren de beoordeling van het aangeboden bewijs uit op basis van een *expertjudgement*. Hierbij richten we ons meer op 'in de geest van' dan op 'naar de letter van'."

Volgens het ingenieursbureau is hiervoor niet altijd een objectief onderzoek nodig. "Als we allemaal ervan overtuigd zijn dat een oplossing duurzaam is, dan is het niet nodig dit nog een met een toetsbaar, objectief toetsbaar, duur onderzoek te bewijzen", vindt Schild. "Als we hout gebruiken uit een duurzaam beheerd Nederlands bos, dan is dat duurzaam. Zonder verder rapport."

Hoekstra sluit zich hierbij aan. "We willen zaken niet ingewikkelder maken dan nodig. Van veel zaken kun je vrij eenvoudig aangeven of het duurzaam is, zoals die boom uit dat Nederlandse bos."

In dit oordeel gaat het overigens niet alleen over de herkomst. "In deze twee Green Deals speelt biodiversiteit een belangrijke rol. Een rijke tuin of park zorgt voor een plezierigere en gezondere buitenruimte dan een veld met alleen gras."

Virtuele waarde

Inmiddels is NL Greenlabel druk bezig met een derde Green Deal: voor Nieuwe Stedelijke Natuur. Dit gebeurt in samenwerking met Platform31, de Vlinderstichting en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). "Bij de Green Deal voor 'Levende Duurzame Buitenruimtes' hebben we gemerkt dat staatssecretaris Sharon Dijksma de koppeling tussen economie en natuur ziet", verklaart Hoekstra. "Hiervoor heeft Plat-

form31 de tool TEEB-stad ontwikkeld, die groen een virtuele waarde geeft", voegt Schild toe. Deze tool is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en met medefinanciering van het Productschap Tuinbouw. "Om blijvend te kunnen investeren in groen in de stad is het van belang om beter inzicht te krijgen in de waarde van groen. In combinatie met ons duurzaamheidspaspoort kan de tool TEEB-stad resulteren in meetbaar duurzaam groen, waarvan de waarde economisch is uit te drukken", legt Hoekstra uit. "In navolging van het materialenpaspoort ontwikkelen we ook een paspoort van de buitenruimte. Hierin nemen we biodiversiteit mee." ■

Doel NL Greenlabel

Het doel van NL Greenlabel is om de *footprint* van de inrichting van de buitenruimte door de mens te verminderen, de buitenruimte te verduurzamen en dit meetbaar te maken. In de visie van Hoekstra en Wissing kan zo richting worden gegeven aan een duurzamer bestaan en een plezierige en gezondere leefomgeving met respect voor natuur, mens en milieu.

Tuinen in 's-Heerenberg

Op initiatief woningcorporatie Bergh is NL Greenlabel het afgelopen jaar betrokken geweest bij de ontwikkeling van nieuwe tuinen in een wijk in het Gelderse 's-Heerenberg. Wissing gaf de tuinen vorm, nadat Hoekstra met de bewoners in gesprek was geweest.